

Bulletin

Raad van Kerken Arnhem

Digitale nieuwsbrief nr. 115
13 juni 2023
Verschijnt 10x per jaar

In dit nummer:

Inhoud

Beste Dialogofans,	2
Reisverslag Taizé 2023 stichting Kruispunt	3
Keti Koti Herdenkingsdienst op 25 juni	5
Save the date: Conferentie 'Strijders voor democratie'	6
Herman Kaiser gepromoveerd.....	7
Gertrude en Aafke: niet toekijken langs de zijlijn	7
Ter Apel was een horrorfilm, maar nu helpt ze INLIA	9
Thee met Thema – een preview naar 2023-2024.....	11
Training Armoede in Arnhem onder de loep september 2023	11
Afscheid van Pfarrer Michael Kleim van het STIOC	12
Kleurrijk Klarendal	15
Kloostermarkt 2023	16

Chronologisch overzicht van activiteiten

24 juni	A celebration of hope	pg. 4
25 juni	Keti Koti herdenkingsdienst	pg. 5
2 juli	Kleurrijk Klarendal	pg. 15
5 augustus	Kloostermarkt	pg. 16
15 september	Celebration 'Strijders voor democratie'	pg. 6

Korte berichten

- **Coventrygebed, elke vrijdag 12.30-12.50 uur.** Het Coventrygebed is weer in de **Waalse kerk**. Iedereen is welkom! Samen bidden voor vrede en verzoening. Lees hier de achtergrond van het Coventry gebed: <https://jansbeekkerk.nl/vieringen-in-jansbeek-kerk/coventry-gebed/>
- **Bezinningsmoment in de Koepelkerk op dinsdag:** Elke dinsdag tussen 12.00 en 14.00 uur is er gelegenheid om tot rust te komen in de Koepelkerk. De kerk is open, je kunt binnenlopen, een kaarsje branden en een paar minuten of veel langer stil zijn om je te bezinnen, om ruimte te maken in je hoofd, om gewoon even niets te hoeven. Dit is een gemeenschappelijk initiatief van de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt en de Prot. Gem. Arnhem. Adres: Koepelkerk, Jansplein 60, Arnhem.

Informatie over D3rde Verdieping

Hart voor Zingeving

Dagelijks zijn er veel activiteiten in D3rde Verdieping, hét centrum voor bezinning en ontmoeting in onze stad in de vorm van verdiepende cursussen, workshops, lezingen, meditaties, exposities en concerten.

Uitgebreidere informatie over deze activiteiten vindt u op www.d3rdeverdieping.nl

De adressen voor opgeven en aanmelden zijn **D3rde Verdieping**, gebouw Rozet, Kortestraat 16, 6811EP Arnhem, derde verdieping lokaal 3.09, tel. 026 3513185, E-mail info@d3rdeverdieping.nl

Beste Dialogfans,

De werkgroep die jaarlijks 'Arnhem in Dialoog' organiseert zoekt dringend nieuwe leden!

Dus: heb jij zin en tijd om met ons de volgende editie(s) van Arnhem in Dialoog voor te bereiden? Dat wil zeggen: tafelorganisatoren en gespreksleiders werven, bekendheid geven aan Arnhem in Dialoog, enz. enz. En vind je het leuk om mee te denken over de vraag hoe we Arnhem ook de rest van het jaar in dialoog krijgen?

Meld je dan NU aan, door een mailtje te sturen aan info@d3rdeverdieping.nl.

Graag met een korte motivatie (denk aan: hoe ben je bekend met Arnhem in Dialoog en/of waarom wil je graag in de werkgroep?).

Qua belasting moet je denken aan gemiddeld 1x per maand vergaderen.

En in aanloop naar de week van de dialoog (zeg: vanaf september – Arnhem in Dialoog is altijd in de eerste week van november) wat meer tijd (hooguit een uur per week) om contact te leggen met mogelijke locaties en tafelorganisatoren te werven.

In de aanloop naar die week van Arnhem in Dialoog vergaderen we ook vaker (en in de 'luwe' maanden vergaderen we niet – vandaar gemiddeld 1x per maand).

Mocht je nog vragen hebben, mail me.

Namens de werkgroep,

Ad Boogaard
Coördinator D3rde Verdieping – *Hart voor Zingeving*
Kortestraat 16
6811 EP Arnhem

06 49979824

info@d3rdeverdieping.nl

ad@d3rdeverdieping.nl

www.d3rdeverdieping.nl

Reisverslag Taizé 2023 stichting Kruispunt

In april ging een aantal bezoekers en medewerkers van Kruispunt op retraite naar Taizé. Pam Vingerhoeds, stagiaire van de opleiding Humanistiek, deed verslag van deze reis. Uit dit verslag enkele passages:

Na op de valreep nog twee nietsvermoedende Kruispuntbezoekers overgehaald te hebben om mee te gaan, reden we dan eindelijk met zijn allen de Spoorwegstraat uit, op naar Taizé. Met twee auto's en een gehuurd busje begonnen we aan onze tocht van ruim 800 kilometer richting Frankrijk. Afgezien van de twee avonturiers die op het laatste moment nog waren ingestapt wisten de meeste bezoekers wel ongeveer waar ze aan begonnen: ze waren van tevoren ingelicht over wat ze konden verwachten of vorig jaar al een keer met de reis mee-gegaan. Het werd een week vertoeven in Taizé, een internationale oecumenische klooster-gemeenschap, waar we de ontmoeting met de ander en de bezinning in onszelf zijn aangegaan.

De eerste dag dat we de ochtendzons in Taizé mochten bewonderen begon vroeg met een gebed om kwart over acht. Dit is het standaard programma in de gemeenschap: elke dag is er een ochtend-, middag- en avondgebed. Die vinden plaats in de grote kerk waar de broeders en alle bezoekers samenkomen om te bidden en zingen. Ook is er altijd een moment van stilte om het gebed tot je te laten komen of om te zoeken naar innerlijke rust. In onze groep vond de één deze gebedsvieringen fantastisch, de ander wat minder. Sommigen kozen er dan ook voor om toch nog even de ogen te sluiten wanneer de kerkklokken luidden. Soms kwamen we na het gebed nog even checken bij deze uitslapers, waar we gelukkig af en toe werden gerustgesteld met de woorden 'I prayed in bed!' Het bezoeken van de kerk was tijdens de reis geheel vrijwillig, en sommigen uit onze groep kozen ervoor niet (altijd) mee te doen met bidden. Zij konden tijdens de gebeden hun eigen ding doen.

Er waren ook mensen in onze groep die de kerkdiensten als een ware spirituele reis ervaarden, van het zingen tot aan het knielen bij het kruis. Uiteindelijk begonnen er een aantal zichzelf af te vragen of een leven als vrijwilliger of broeder in Taizé misschien wel wat voor hen was. Bij de vraag of de reis was wat hij ervan verwacht had, antwoordde een enthousiaste Kruispuntbezoeker: 'Nee, het is veel beter dan ik had verwacht.' Een ander gaf aan elke dag alleen maar blijer te worden. Nog iemand anders leek het ook wel een mooi idee te vinden om vrijwilliger te worden in Taizé, en kreeg zelfs de kriebels om vader te worden toen hij in de kerk naast een gezin met kinderen zat. De gebedsvieringen hebben van alles los weten te maken.

Wat de reis precies heeft opgebracht is voor iedereen anders geweest. Of het nou gaat om een verdiepende relatie met God, een nieuwe start om te proberen af te kicken, de realisatie dat een structuur hebben in de dag prettig is, een beenblessure die verminderd is door de rust, een familiewens, of het besef dat je toch liever in Arnhem was gebleven; iedereen die mee was gegaan op deze reis is onmisbaar geweest. Het mooiste was misschien wel gewoon om dit met elkaar te hebben mogen beleven.

Opnieuw moeten aarden in Arnhem na een intensieve reis zoals deze is niet niks. Voor sommige Kruispuntbezoekers is na een week in een niet-veroordelende omgeving te zitten het lastig om in Arnhem gelijk weer ruzie op straat te zien. Anderen hebben moeite met de

terugkeer naar dezelfde sleur als voorheen. Misschien dat dit reisverslag als een blijvende herinnering kan dienen aan de mooie momenten die beleefd zijn, en aan de voortdurende uitnodiging om elkaar op te komen zoeken bij Kruispunt.

Pam Vingerhoeds

24 juni - EVERYONE, a celebration of hope

In februari kwamen we met een grote groep leiders bij elkaar in Aalsmeer om te praten over het bereiken van Nederland en het opzetten van een Nederlands platform van Empowered21. Het was een inspirerende middag. Niet alleen omdat we goede sprekers hadden, maar ook omdat we ervoeren dat ons hart gezamenlijk klopt voor het bereiken van Nederland met het evangelie.

Er is grote behoefte aan meer verbinding, meer toerusting en meer van Gods onmisbare kracht in ons leven, onze kerken en organisaties.

Onze droom is dat we in eenheid op zullen trekken, gefocust op het grote doel om in de komende 10 jaar iedere inwoner van Nederland een kans te geven om te horen over Gods reddingsplan door Jezus. Die uitdaging is enorm, want ons land is divers, multicultureel en ook goddeloos geworden. Daarom hebben we elkaar nodig. Deze droom en roeping is groter dan welke organisatie ook, we hebben iedereen nodig!

Empowered21

Over minder dan anderhalve maand begint Empowered21 Amsterdam. De voorbereidingen voor het driedaagse evenement in de RAI zijn in volle gang. Op dit moment hebben zich al ruim 5000 leiders aangemeld, uit meer dan 115 verschillende landen. De laatste updates vind je op de website www.amsterdam2023.com

Heb jij je als leider nog niet aangemeld voor de conferentie? Mis het niet en meld je [HIER AAN](#).

EVERYONE, a celebration of hope

Op zaterdag 24 juni 2023, vindt 'EVERYONE - a Celebration of Hope' plaats in het Olympisch stadion in Amsterdam. Het GRATIS evenement brengt christenen uit verschillende landen, generaties en denominaties samen om de hoop die we hebben in het Evangelie van Jezus Christus te vieren en te delen.

Bekijk de website voor meer informatie: www.everyone2023.com

Een historisch moment, waar wij als Nederlandse kerk een prominent aandeel in zullen hebben. Samen vieren de duizenden internationale leiders vergezeld door 20.500 Nederlanders, wat God in de wereld gedaan heeft, doet en zal doen, ook in de komende 10 jaar. Daarom vieren we HOOP!

Het gratis evenement is een viering waar boeiende getuigenissen worden gedeeld. Waar internationale en Nederlandse sprekers met verschillende achtergronden ons zullen bemoedigen met verhalen van Gods werk in hun deel van de wereld. Bekende worshipbands van over de hele wereld zullen ons meenemen in lofprijzing en aanbidding, zodat iedere bezoeker geïnspireerd kan worden om op zijn eigen manier onderdeel te zijn van de Grote Opdracht van Jezus.

Sluit je aan, kom en neem je gemeente mee!

Er is geen betere manier om mensen uit kerken en gemeenten te activeren dan door ze mee

te nemen en te laten ervaren wat God aan het doen is. Daarom roepen we je op om samen met je gemeente of groep te komen. We willen graag met je samenwerken om jouw kerk, netwerk of organisatie te activeren om zich aan te melden.

Hoe kan jij helpen?

1. Download het [pr-pakket](#)
2. Nodig praktisch ingestelde mensen uit om zich op te geven als vrijwilliger via <https://register.amsterdam2023.com/volunteers>
3. Doe mee met de [outreach](#)

Meld je aan door een mail te sturen aan: kerken@empowered21.com
Met onderwerp: Ik wil meedoen als kerk of organisatie

Voor vragen of advies kun je ons mailen of plan direct een online afspraak in via [deze link](#) voor meer informatie.

OM IEDEREEN TE BEREIKEN, HEBBEN WE IEDEREEN NODIG!

Namens het team Empowered21,

Mattheus van der Steen & Sven Leeuwestein

Keti Koti Herdenkingsdienst op 25 juni

Emansipashon – Emancipatie – Manspasi

UITNODIGING

**WAALSE KERK
GASTHUISSTRAAT 1, 6811 DZ ARNHEM**

**KETI KOTI HERDENKINGSDIENST
ZONDAG 25 JUNI 12.00 UUR**

1 juli 1863 eindigde wettelijk gezien de slavernij in het Nederlands Koninkrijk. Comité 30 juni – 1 juli Arnhem en de gezamenlijke kerkgenootschappen van Arnhem organiseren deze herdenkingsdienst, om zo bij te dragen aan een heilzame verwerking van ons Nederlandse slavernijverleden.

Na de dienst is er gelegenheid om onder het genot van een hapje en drankje op een informele wijze samen te zijn.

U kunt in de buurt betaald parkeren.

**COMITÉ 30 juni
1 JULI ARNHEM**

Save the date: Conferentie ‘Strijders voor democratie’

Beste belangstellende,

Graag willen wij u van harte uitnodigen voor de 16e editie van de **Bridge to the Future Conferentie** op **vrijdag 15 september 2023**. Dit jaar is het thema **Strijders voor democratie**, waarin we met verschillende experts in gesprek gaan over de toekomst van onze democratische vrijheden. In deze nieuwsbrief informeren we u alvast over de inhoudelijke opzet en praktische informatie m.b.t. de conferentie.

Thema van deze editie

De democratie staat wereldwijd onder druk. Bijbehorende waarden als gelijkheid en vrijheid van meningsuiting zijn niet langer een vanzelfsprekendheid. Waar sommige landen onverwachts ten prooi vallen aan gewelddadige staatsgrepen, zien we in andere landen een langzame aftakeling van de democratie. Burgers verliezen hun vertrouwen in de overheid en in elkaar, en zoeken hun heil bij autoritair-ogende leiders. Zelfs in liberaal bolwerk Europa komen ondemocratische onderstromen steeds meer naar de oppervlakte, vaak als gevolg van onvrede met de huidige politiek. Zo staat in Polen de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht onder druk, terwijl in Hongarije de persvrijheid, academische vrijheid en democratische vrijheden van migranten, minderheden en ngo's radicaal worden ingeperkt.

Waar komt deze wankeling van de democratische rechtstaat vandaan? Wat zijn de gevolgen van deze bedreigingen voor democratie wereldwijd? En kunnen we het tij nog keren?

In een veelzijdig programma verkennen we samen met o.a. minister Hanke Bruins Slot en publicist Dilara Bilgiç waarom we moeten strijden voor de democratie en hoe we haar nieuw leven kunnen inblazen. Daarbij zoomen we specifiek in op de situatie in Nederland en gaan we met een jongere generatie in gesprek over hun idealen en verwachtingen. Schuif aan en praat mee tijdens deze 'strijdlustige' middag waarin verschillende perspectieven en mogelijke oplossingen de revue passeren.

Over de sprekers

Hanke Bruins Slot is minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ze is veteraan en was eerder Kamerlid voor het CDA en gedeputeerde bij de provincie Utrecht. Een van de speerpunten in haar beleid is het versterken van de weerbaarheid van onze democratische rechtsorde.

Dilara Bilgiç is schrijver, spreker en publicist (bij De Correspondent). In 2020 verscheen haar debuut *De Black Box Democratie* waarin ze reflecteert op de staat van de Nederlandse democratie. Afgelopen jaar verscheen haar tweede boek *De gelabelde*, een literair non-fictie werk over de invloed van labels op het leven van mensen.

Praktische informatie

De conferentie *Strijders voor democratie* zal plaatsvinden op vrijdag 15 september 2023 van 14.00 uur tot 17.00 uur in de Grote Zaal van Musis Arnhem. De toegang is gratis.

Reserveer deze datum alvast in uw agenda. Aanmelden kan via onderstaande button of [via onze website](#). Houd onze kanalen in de gaten voor aanvullende informatie over het programma. Graag tot ziens op 15 september!

[Aanmelden voor de conferentie](#)

Herman Kaiser gepromoveerd

Oud-burgemeester Herman Kaiser is op 3 mei gepromoveerd op een proefschrift over Augustinus. Het gedachtengoed van deze 5-eeuwse kerkvader zou in deze tijd van globalisering en gebrek aan vertrouwen in de overheid wel eens van dienst kunnen zijn. In de **bijlage** treft u het interview aan dat gepubliceerd werd in dagblad Trouw.

Gertrude en Aafke: niet toekijken langs de zijlijn

Meer dan 2000 vrijwilligers hebben sinds zich afgelopen september ingezet voor de crisisopvang van asielzoekers in de kerken. Uit allerlei kerkgemeenschappen en verschillende denominaties, door het hele land. Ze kwamen in actie omdat zij hun rug niet wilden toekeren naar mensen in nood. Mensen die anders buiten zouden slapen in Ter Apel. Het leverde hen zelf ook wat op, illustreert het verhaal van twee vrijwilligers in Groningen.

Ze zag het al een paar keer staan in het mededelingenblaadje van haar kerk: vrijwilligers gezocht bij de crisisopvang van asielzoekers. En ze had ook al een paar keer gedacht 'zou dat wat voor mij zijn?' In oktober dacht ze ineens 'ja, ik ga me melden.' Sindsdien draait Gertrude mee als vrijwilliger bij de crisisopvang in een voormalige sportschool in Groningen. Ze heeft er geen moment spijt van, integendeel. Net als collega-vrijwilliger Aafke. Zo'n twintig mannen verblijven er hier. Uit allerlei verschillende landen, op één slaapzaal. Gertrude en Aafke zijn er voor een praatje, voor vragen over hoe het in Nederland werkt, een gezellig spelletje, een aanspreekpunt. "En dat is echt heel leuk", zegt Aafke. "Nieuwe mensen ontmoeten is toch altijd leuk? En de mannen zijn zo nieuwsgierig en willen zoveel weten." Gertrude, van beroep leerkracht, beaamt dat: "Ze zijn heel leergierig." Ze geeft hier

geen les (dat doen andere vrijwilligers). “Maar ik verbeter hen soms wel”, lacht ze, “Dat zit er nu een keer in. En de mannen willen heel graag Nederlands leren.” Aafke is verpleegkundige, maar ook zij is hier niet als ‘zuster’: “Ik ben gewoon vrijwilliger. Gewoon medemens eigenlijk.”

Best moeilijk

Aafke startte vorig najaar bij de crisisopvang in de Immanuelkerk in Groningen. Niet eens haar kerk, maar: “Ik hoorde dat ze bij de Immanuelkerk zeiden: We gaan niet langer langs de zijlijn toekijken, we gaan wat doen. Wauw, dacht ik.” Ze meldde zich. De allereerste keer vond ze nog best moeilijk; de mannen luisterden niet goed naar een collega-vrijwilliger, een vrouw. Aafke snapte dat niet en dacht bij zichzelf: ‘nou zeg, je mag blij zijn dat we je opvangen!’ Ze had het er thuis over, met haar kinderen, en besepte toen dat het om een cultuurverschil ging. In sommige culturen is het lastig als een vrouw vertelt wat wel en niet mag. Weer wat geleerd, dacht Aafke. Ze begrijpt het nu beter.

Voorrecht

Ze ervaart het als een voorrecht om met de mensen op te trekken. “Het heeft mijn hart”, zegt Aafke, “Ik voel me echt bevoorrecht dat ik een stukje met ze mee mag lopen.” Gertrude sluit aan: “Je spiegelt elkaar en bent over en weer nieuwsgierig; hoe zit dat bij jullie? Je hebt leuke en mooie gesprekken. Soms ook over het geloof. Er zijn christenen en moslims en ze zijn allemaal heel open.” Aafke: “Ik heb ook echt een ander beeld gekregen van de islam. Het is bijvoorbeeld heel mooi om te horen hoe ze de ramadan beleven. En te zien hoe ze bij belangrijke gebeurtenissen samen bidden.” De mannen komen uit Jemen, Somalië, Syrië, Koerdistan, Turkije, Libië. Een bont gezelschap dus. Fricities liggen op de loer, zou je denken. Zeker als je bedenkt dat ze in hun land en tijdens de vlucht veel hebben meegemaakt en nu in onzekerheid verkeren. Nee, er zijn nauwelijks fricties, vertellen Gertrude en Aafke. Ach, wel eens over de schoonmaak ofzo, of over een fietssleuteltje dat niet is teruggelegd. Natuurlijk de sleutel van een van de beste fietsen. Maar dat is het dan. INLIA-directeur John van Tilborg zegt dat dit zeker ook te danken is aan hoe de vrijwilligers zich hier tot de mensen verhouden.

Meest waardevol

Gertrude: “Ik denk dat ze inderdaad voelen dat wij allemaal het beste met hen voor hebben.” Aafke: “Daarom gedijen ze hier ondanks al hun ellende.” Ze draaien soms ook rustig een dienst alleen en voelen zich volkomen veilig. “Absoluut.” En soms breng je als vrijwilliger iemand naar de tandarts of de dokter. “Dat zijn de meest waardevolle momentjes, een op een.” Er is nu een tekort aan vrijwilligers. Zo jammer, vinden Gertrude en Aafke, mensen weten niet wat ze missen. Niet alleen het contact met de asielzoekers, maar ook dat met collega-vrijwilligers. “Je bent allemaal verschillend, maar iedereen heeft hetzelfde hart voor de mensen. En dat verbindt ons onderling ook weer.” Dus: doe ook mee!

INLIA

Kerkelijke Relaties & Publieksvoorlichting

Jacobijnerstraat 5

9712 HZ GRONINGEN

T 050-3138181

E krp@inlia.nl

W www.inlia.nl

Ter Apel was een horrorfilm, maar nu helpt ze INLIA

Ze is klein, tener, 38 jaar oud: Zilan, geboren in Raqqa in Syrië. Vorig jaar zomer kwam ze aan in Ter Apel. Ze dacht er veiligheid te vinden na de oorlog, IS en de lange, beangstigende vlucht. Maar Ter Apel was een horrorfilm, zegt ze. Ze was dolblij toen ze van het grasveld werd gehaald en bij INLIA onderdak kreeg. Nu helpt ze waar ze kan. Ze huivert nog als ze eraan denkt. Alleen was ze. Bang in mensenmassa's. En er lagen honderden mensen voor de toegangspoorten van het aanmeldcentrum in Ter Apel. Allemaal onzeker, moe, angstig. Ze kon nergens heen. Niet ontsnappen aan het lawaai, het vuil, het gebrek aan hygiëne. De komst naar Nederland, Ter Apel, was een laatste redmiddel – geen keuze. “Ik had niet bestudeerd waar ik heen moest. Mensen denken dat misschien, maar zo werkt het niet. Op de vlucht bepaalt toeval waar je terecht komt.” Vluchten, zegt Zilan, betekent je leven riskeren. “Dat doe je alleen als je geen andere mogelijkheden hebt.” Ze was voortdurend bang, 's

nachts nog het meest.

Zó bang

In het holst van de nacht grenzen oversteken, dwars door de bergen. Ze zag nog geen hand voor ogen. Waar was ze überhaupt? Ze wist het niet precies. Zouden ze patrouilles tegenkomen? Wilde dieren? Wie waren de mensen in het gezelschap eigenlijk? Wat zou er gebeuren? Een jonge vrouw alleen. “Je kunt alles verwachten. Ik was zó bang.” Het was het eerste illegale dat ze ooit in haar leven deed. En gelijk het laatste, bezwoer ze zichzelf. En dan bedacht ze: “Wat als ik niet geaccepteerd word waar ik terecht kom? Wat moet ik dan?” De angst blijft als ze eenmaal hier is. Bij het eerste gesprek bij de politie, trilt ze over haar hele lijf. “Ik zal je geen kwaad doen”, zegt de politieman. En: “Je lijkt op mijn dochter.” Ze moet dan nog in Ter Apel arriveren. Op dat grasveld, tussen al die mensen die na hún reis ook op dat grasveld zitten. 's Avonds laat halen bussen hen op en brengen hen naar een grote hal. De volgende ochtend worden ze weer op het grasveld afgeleverd. Hulporganisaties delen water uit, beginnen zieken en gewonden te verzorgen. Niemand die weet wat de toekomst brengt, of wanneer.

Welkom

En dan komt er een bus van INLIA, die een hele groep naar Groningen brengt. Zilan stapt in, zonder enig idee waar ze terecht zal komen. In het INLIA Gasthuis Groningen verwelkomt directeur John van Tilborg hen: You are our guests here. You can rest now. We will take care of you. Hij vraagt of er iemand is die kan vertalen. Zilan steekt haar hand op. “Ik voelde me verwelkomd, ontvangen als mens”, vertelt Zilan, “Dat was zo fijn. Het was troostend. Dus natuurlijk wilde ik helpen.” Vanaf dan helpt ze waar ze kan. Maar na drie weken in het Gasthuis, verkast de groep. Zilan komt in Amsterdam terecht. Ze zit daar een maand, maar het niks doen drijft haar tot wanhoop. Het brengt slechte herinneringen boven. Dus vraagt ze Van Tilborg of ze zichzelf nuttig kan maken.

Hongerstaking

Net dan is er onrust in de opvang in een kerk in Zeerijp. Een deel van de mannen overweegt een hongerstaking als blijkt dat mensen die net in Ter Apel arriveren in procedure worden genomen, terwijl zichzelf al tijden niks horen. Zilan komt mee naar Zeerijp. “Ik ben een van hen, daarom kon ik bemiddelen, verbinden. Ik kon uitleggen dat de kerken en INLIA weliswaar geen beloftes konden doen over procedures waar zij niet over gaan, maar dat ze wel konden beloven hen niet aan hun lot over te laten. Dat ze niet vergeten zouden worden. Dat hielp.” Het is dan de piek van de crisis-

opvang in de kerken. Zilan reist met het team van INLIA mee naar diverse kerkelijke opvangplekken. Overal waar ze de mensen kan helpen. Naar de kerk waar enkele tientallen alleenstaande jongens zijn ondergebracht, bijvoorbeeld. “Om hen zich beter thuis te laten

voelen”, zegt ze, “Zo belangrijk voor die kinderen.” Ze geeft ze af en toe een duwtje in de goede richting. “De meeste jongens kwamen uit Syrië, maar er waren verder verschillende nationaliteiten in de groep. Ik wilde dat ze beseften dat ze allemaal in hetzelfde schuitje zaten en voor elkaar moesten zorgen. En ook dat ze goede gasten moesten zijn, dus helpen met afruimen na de maaltijd, opruimen, schoonmaken. Jongens van die leeftijd hebben daar meestal wel een zetje voor nodig, haha.”

Elektrotechniek of troubleshooter

Zelf wacht ze ondertussen op haar tweede gesprek bij de IND. Haar advocaat verwacht dat ze wel een verblijfsvergunning zal krijgen. Ze heeft een achtergrond in elektrotechniek. Heel wat anders dan een rol als troubleshooter of bemiddelaar. Waar wil ze mee verder, als ze eenmaal mag werken? “Mensen helpen, hoe dan ook”, zegt ze. Een baan bij INLIA misschien? Zilan glimlacht: “INLIA heeft mij heel goed behandeld en doet belangrijk werk voor Nederland. Als ik daar aan bij kan dragen, zou ik dat heel graag doen.”

INLIA

Kerkelijke Relaties & Publieksvoorlichting
 Jacobijnerstraat 5
 9712 HZ GRONINGEN
 T 050-3138181
 E krp@inlia.nl
 W www.inlia.nl

Thee met Thema – een preview naar 2023-2024

Het programma voor het komend seizoen staat inmiddels ‘in de steigers’. Er zijn weer acht bijeenkomsten gepland, die plaatsvinden in diverse kerkgebouwen in Oosterbeek en – nieuw – ook in Wolfheze. Op 24 september, in de Vredebergkerk, kijken we met Leo van Weele naar de Canon van Renkum en de redenen voor hem om deze op te zetten. Een maand later, 29 oktober, een actueel onderwerp: digitale ethiek: op welke manier kunnen we de digitale wereld benutten zonder er zelf schade van te ondervinden? Met twee specialisten: Emily Daemen en Frank Verschoor, in de Trefzaal van de Bernulphuskerk. We zijn daarna, op **26 november** te gast in de Opstandingskerk in Wolfheze waar we de natuurfilm *Wolvenland* bekijken en in gesprek gaan met enkele kenners. Op **28 januari 2024** opnieuw een actueel thema: burgerlijke ongehoorzaamheid, in de Vredebergkerk met emeritus-hoogleraar Kees Schuyt. Ook cultuur staat op het programma: op **25 februari** luisteren we in de Remonstrantse kerk naar muziek van Leonard Cohen en de verhalen daarover met Frank Kazenbrood. Democratie en de botsende visies daarop is het onderwerp van een ontmoeting die we op **24 maart** in de Vredebergkerk hebben met James Kennedy, hoogleraar en bekend als columnist van *Trouw*. In **april** hebben we traditiegetrouw een onderwerp dat raakt aan de Tweede Wereldoorlog: we hebben Aad van Egmond te gast in de Oude Kerk met het thema Duitse vrouwen in het verzet tegen het nazi-regime. En we sluiten het seizoen af in de Remonstrantse kerk met de Wageningse hoogleraar Bart Gremmen die met ons in gesprek gaat over een ethisch kompas voor de veehouderij. We hopen dat het programma opnieuw tegemoet komt aan de belangstelling van velen uit onze omgeving en ontmoeten u graag bij de open ontmoetingen van Thee met Thema op de zondagmiddag van 16 uur tot 17.30 uur.

Training Armoede in Arnhem onder de loep september 2023

In deze training staat armoede in Arnhem centraal, de ervaring van gezinnen in armoede en de bijdrage die kerken op dit thema kunnen leveren. Deze training wordt aangeboden aan de diaconieën/pastoraal werkers van kerken in Arnhem en aan kerkleden die zich willen inzetten voor gezinnen in langdurige armoede en schulden. Deze training focust op structurele kant van armoede, de oorzaken en effecten van langdurige armoede op kinderen. De deelnemers krijgen:

- * Inzicht in de aard en verschijningsvormen van armoede en de sociale uitsluiting die door armoede wordt veroorzaakt. Zij krijgen verder inzicht in de gevolgen die dit heeft op het handelen van ouders met langdurig financiële problemen en hun kinderen.
- * Inzicht waar de uitdagingen voor gezinnen met kinderen liggen. Wat te doen als er echt te weinig middelen zijn zodat ouders hun rol als ouder en verzorger niet kunnen oppakken. Hoe ziet het budget van een tweeouder/eenoudergezin in de bijstand met twee kinderen eruit? Wat betekent het voor kinderen als er langdurig te weinig is? Wat is eigenlijk te weinig? Hoe ziet het sociale netwerk rondom het gezin eruit? Welke plek heeft of kan de gemeenschap van de kerk daarin innemen?
- * Kenmerken en data m.b.t. armoede in Arnhem.
- * Zicht op sociale kaart rondom armoede in Arnhem, met name voor kinderen.

De training vraagt verder aandacht voor de wijze waarop gezinnen met financiële problemen op basis van gelijkwaardigheid ondersteuning kunnen ontvangen, zodat zij dicht bij hun eigen kracht komen om zelfredzamer te worden.

Met de deelnemers wordt van gedachten gewisseld of en hoe kerken hun data rondom dit thema geanonimiseerd kunnen delen met derden, om tot een meer gezamenlijke aanpak te komen. Waarom wel/waarom niet?

Het vervolg op deze training

Samenwerken aan de “Brug naar een hoopvollere toekomst voor kinderen in Arnhem”. Samen met sociale partners verder verkennen hoe kerken en andere hulpverlenende partners elkaar kunnen aanvullen en versterken voor Arnhemse jeugd van 2023 e.v.

Wie ben ik Anna-Yfke Sleurink, getrouwd met Arjen, 4 prachtige dochters tussen de 20 en 30 jaar. Ik geloof dat Gods hart door ons heen een onuitputtelijke schat aan liefde beschikbaar heeft voor inwoners van deze stad. Sinds 2003 woonachtig in Arnhem en vanaf die tijd actief betrokken bij sociale vraagstukken in Arnhem, eerst 9 jaar rondom opvang van dakloze vluchtelingen. Daarna ruim 11 jaar als coördinator bij Stichting Leergeld Arnhem. Doordat ik jaarlijks de verhalen van ongeveer 500! gezinnen in armoede aanhoorde of las, heb ik veel geleerd over de ervaring van gezinnen in armoede. Aansluiten bij die ervaring en erkenning van de concrete problemen is al een enorme bijdrage. Gezien en gehoord worden is voor ouders de eerste stap naar iets beters. Kerken kunnen een bijzondere bijdrage leveren op dit thema. Daarom bied ik kerken deze training aan. Door samen te verkennen, samen te werken, door luisteren en concreet ondersteuning te bieden kunnen we gezinnen in armoede meer bieden.

Organisatie In september 2023 worden er afhankelijk van de belangstelling één of meerdere trainingen aangeboden. De eerste training vindt plaats op 12 en 19 september. Locatie volgt. De groep bestaat uit minimaal 8 en maximaal 15 deelnemers. De training omvat 2 bijeenkomsten van elk 2,5 uur.

Belangstelling?

Neem contact op met Anna-Yfke Sleurink 06-19971136
anna-yfke@waardewerkplaats.nl
waardewerkplaats.nl (onder constructie)

Afscheid van Pfarrer Michael Kleim van het STIOC

In een stampvolle Salvatorkirche in Gera nam Michael Kleim zaterdag 10 juni afscheid van de Evangelisch Lutherische Gemeinde Gera. Superintendent Mattenklod sprak hem toe en besteedde veel aandacht aan zijn inzet voor de burgerlijke en kerkelijke gemeente Gera gedurende 28 jaar en niet te vergeten zijn inzet voor solidariteit met onderdrukten en vervolgd en zijn strijd tegen de haatpropaganda van uiterst rechts. Ook werd nadrukkelijk het interstedelijke en interkerkelijke werk in het kader van de band met Arnhem genoemd. Hem werd een kussen aangeboden waarop symbolen waren weergegeven die verwezen naar de highlights van zijn werk, Michael had met enkele anderen ook mij gevraagd te participeren bij de zegening met handoplegging die zijn afscheid van de gemeente markeerde en een zegenbede uit te spreken. Omdat ik direct na afloop van de dienst zou vertrekken om nog tijdig terug in Velp te zijn in verband met een kerkdienst die ik de volgende dag zou leiden in Huissen kreeg ik gelegenheid om nog in de dienst de toespraak te houden die jullie al eerder toegestuurd is. Andere toespraken vonden plaats in het kerkelijk centrum elders in de stad.

In zijn antwoord vroeg Michael mij jullie allen zijn hartelijke dank en groeten over te brengen, hetgeen ik bij deze graag doe.

Hans van de Wal

Hierbij een foto uit een artikel in de Ost Thüringer Zeitung en zijn eigen toespraak.

Abschied Michael Kleim am 10. Juni 2023 - STIOC Contact Gera

Lieber Michael, es freut mich sehr bei deinem Abschied dabei zu sein. Ida Eldering, zur Zeit Vorsitzende von STIOC, hat mich gebeten ein Grusz- und Dankwort zu sprechen. Und das tue ich sehr gerne. Ich bin kein Mitglied mehr von STIOC, fühle mich aber immer noch verbunden mit ihrer Arbeit. In den Jahrzehnten die wir uns kennen, habe ich dich und dein Einsatz für die Kontakte zwischen den Kirchen in Gera und Arnhem, eine der Partnerstädte Gera's, kennen und schätzen gelernt. Für diejenige denen STIOC kein Begriff ist: STIOC bedeutet soviel wie Städtische Internationale Oekumenische Kontakte der Arnhemer Rat der Kirchen. Seit 1986, also noch vor der Wende, gibt es einen Städtebund zwischen Gera und Arnhem. Zwischen den Kirchen von Arnhem und Gera ist die Verbindung erst viel später zustande gekommen. Im Jahre 1998. Aber am 5. Mai 1995, am 50. Tag der Befreiung der Niederlande aus der Deutschen Besatzung, hat zum ersten Mal überhaupt ein Deutscher aus Gera, Superintendent Hans Mikosch, eine Ansprache gehalten in der Stadtkirche von Arnhem. Mich hat das damals sehr beeindruckt.

In 1998 hat dann das erste Besuch der Geraer ACK an Arnhem stattgefunden. Gesprochen wurde zum Thema "Ehrenamtlichen in der Kirche". Oktober 1999 kamen die Arnhemer zum ersten Mal nach Gera. Ziel war es einander aufzuklären über die eigene Gesellschaft und über Sozialarbeit in Arnhem und Gera. Seitdem war zuerst jedes Jahr, später jede zwei Jahre ein Treffen, das eine Mal in Arnhem, das andere Mal in Gera. Gesprochen wurde jedesmal über Themen die entweder für die Geraer oder für die Arnhemer oder für beide wichtig waren. So haben wir gesprochen über die Rolle der Kirchen in unseren ständig sich ändernden Gesellschaften, über den Bibeltext 'Suchet der Stadt bestes', über Brüche und Umbrüche in Gesellschaft und Kirche, über Gedenken, über das Friedenszeugnis der Kirche, zuletzt in 2021 über die Kraft des Gebets. Höhepunkte waren das Treffen in Arnhem zur sechzigjährige Feier der Schlacht um Arnhem in 2004 und das Treffen in Gera während der Bundesgartenschau in 2007.

Ich bin mir nicht sicher ob du von Anfang bei den Begegnungen dabei warst, lieber Michael. Bert Companjen erzählte mir aber das du selber schon in den neunziger Jahren Arnhem besucht hast und seitdem befreundet war mit Marianne Pas die die städtische Kontakte mit Gera koordinierte und Ihr Mann. Meine Erinnerung reicht zurück bis 2007. Da warst du auf jedem Fall schon dabei. Und seitdem warst du eigentlich immer dabei, nicht immer in Person aber immer als fester Punkt, als Seele sozusagen der kirchlichen Beziehungen, meistens sogar auch als Begleiter und Organisator von Gruppen aus Gera. In 2007 kam ich selber zum ersten Mal nach Gera, zur Buga die uns Arnhemer noch immer in bester Erinnerung ist. Kurz vorher war ich Vorsitzender von STIOC geworden. Du warst damals Jugendpfarrer wenn ich mich recht erinnere. Jedenfalls warst du mit einer Jongliergruppe mehrmals in Arnhem und hast du 2007 mit der Gruppe in den Geraer Arkaden ein Auftritt versorgt.

Man kann sich fragen was die Verbindung zwischen ACK Gera und Rat der Kirchen Arnhem für die Kirchen beziehungsweise in Gera und Arnhem bedeutet hat. Vielleicht nicht sehr viel. Vielleicht hat es nur für die Teilnehmer an dem Austausch etwas oder sogar viel bedeutet. War es nur eine Art von kirchlichem Tourismus? Die Arnhemer jedenfalls haben manchmal geseufzt über das nicht sehr grosse Interesse der Arnhemer Stadtgemeinden an

der Beziehung zu Gera. Und es wird in Gera wohl nicht anders gewesen sein. Wie dem auch sei: auf jedem Fall waren wir In Arnhem und Ihr in Gera, die die Verbindung diese ganzen Jahre hindurch aufrechterhalten haben – jetzt schon 25 Jahre! – doch so was wie ein Fenster unter andere auf die Welt ausserhalb der eigenen Stadt, ausserhalb der eigenen Kirche. Und haben doch ein Bisschen gearbeitet im Sinne desjenigen was in Englische Sprache heisst: „think globally, act locally“ oder „öffne dich für die Welt aber handle vorort“. Wir wissen ja dass die Kirche Jesu Christi ein weltweites und vielfärbiges Unternehmen des Heiligen Geistes ist. Du, lieber Michael, hat uns allen das vorgelebt. In ihrem Brief den ich dir mit den Geschenken von STIOC übergeben werde, schreibt Ida, die Vorsitzende von STIOC: „Deine weite und zugleich kritische Sicht [- - -] unter anderem [- - -] auf die heutige Lage der Jugend und auf dem aufkommenden Antisemitismus [hat] uns hier in Arnhem herausgefordert auch unsere eigene Stadt und unser eigenes Land kritisch zu betrachten.“ Für dein Einsatz und deine Freundschaft möchte ich dich im Namen STIOC's recht herzlich danken. Gott segne dich und deine Lieben.

Gera 10. Juni 2023

Kleurrijk Klarendal

KLEURRIJK KLARENDAL
KETI KOTI MULTICULTUREEL FESTIVAL
2 JULI 2023 - 11.00 - 20.00

BOUWSPEELPLAATS DE LEUKE LINDE

MULTICULTURELE BRUNCH
HERDENKING SLAVERNIJVERLEDEN
OPTREDENS & WORKSHOPS
HAPJES & DRANKJES
VERHALEN DELEN
EN MEER!

LANDENKOOKGROEP KLARENDAL
KOOKT **WERELDS**

Kloostermarkt 2023

Abdij Koningsoord Arnhem

Verkoop van met liefde gemaakte producten van kloosters en onze vrienden. Bekijk een film over de zusters, doe mee met de psalmproeverij. Of steek een kaarsje op voor iemand. Ook de abdijwinkel is open. Ontvang info over de natuurbegraafplaats. Proef en beleef!

Johannahoeveweg 79, 6816 VG Arnhem; Parkeren aan de noordzijde van het klooster. Volg uw navigatie of bordjes Koningsakker. Gratis vervoer van de parkeerplaats naar de markt.

www.koningsoord.org

Wij bedanken onze sponsors!

Colofon

Bulletin is een uitgave van de Raad van Kerken Arnhem.
Voorzitter: Johannes Kon (aris.kon.arnhem11@gmail.com)
Secretaris: Bruno Vreeburg (vrar2010@gmail.com)
Opmaak: Ewald den Blaauwen
Coördinator columns: Johannes Kon (ad interim)
Eindredactie: Dagelijks bestuur

Alle in Arnhem gevestigde christelijke kerken en geloofsgemeenschappen kunnen in de Raad vertegenwoordigd zijn indien ze de uitgangspunten en doelstellingen onderschrijven. Voor een overzicht van organisaties en activiteiten is een brochure beschikbaar.

Kopij voor het septembernummer inzenden vóór 8 september 2023 aan bulletin.rvkarnhem@gmail.com

Het volgend bulletin verschijnt op 12 september 2023.

Deze nieuwsbrief wordt verzonden naar 383 e-mailadressen.

De Raad van Kerken te Arnhem heeft een eigen website: www.rvkarnhem.nl
Het bankrekeningnummer is NL90INGB 0000 87 14 97 t.n.v. Vereniging Raad van Kerken Arnhem.

Reacties op dit bulletin kunt u mailen naar onze voorzitter of onze secretaris of naar bulletin.rvkarnhem@gmail.com